

Ahmed Aboutaleb, burgemeester Rotterdam:

‘Begrip is de basis voor vrede in de stad’

Hij is een groot pleitbezorger van de waarden die in de Nederlandse Grondwet verankerd zijn: de vrijheid van religie, vrijheid van meningsuiting en het antidiscriminatiebeginsel. Het verkrijgen van de Nederlandse nationaliteit beschouwt hij als een opdracht om die waarden te respecteren en uit te dragen. Ahmed Aboutaleb, burgemeester van Rotterdam, over de kracht en veerkracht van de WIJ-samenleving.

17

Veerkracht en compassie

“Er is meer veerkracht en compassie in de samenleving dan wij denken. Tegenvallers en moeilijkheden zijn van alle tijden. Ik heb er alle vertrouwen in dat de mensheid de denkkraft en het vakmanschap heeft om daarmee om te gaan, of dat nu om mondiale of lokale ontwikkelingen gaat. Kijk naar de gevolgen van klimaatverandering. Feit is dat 70 procent van de deltasteden te maken heeft met overstromingen of juist met extreme droogte en hitte. Dat heeft grote gevolgen voor de gezondheid, leefbaarheid en economie.

“Cruciale ontwikkelingen in steden worden in gang gezet door innovatieve bewoners en bedrijven”

Rotterdam is een frontrunner wat klimaatadaptatie betreft. Wij delen onze kennis en ervaring met andere steden. Bewoners denken na over groene energie, voedselproductie en recycling, en starten zelf kleinschalige initiatieven om hun huis, straat of wijk toekomstbestendig te maken. Het petrochemisch cluster in de Rotterdamse haven beseft dat fossiele brandstof straks niet meer de belangrijkste grondstof is en gaat op zoek naar nieuwe, duurzame verdienmodellen.

Natuurlijk is het goed dat regeringen wereldwijd een klimaatakkoord sluiten, maar mijn stellige overtuiging is dat cruciale ontwikkelingen in steden in gang worden gezet door innovatieve bewoners en bedrijven.

Van een heel andere orde zijn de vele conflicten wereldwijd en de invloed daarvan op onze samenleving. Internationale steden als Rotterdam fungeren als thermometers voor internationale spanningen. Een van de belangrijkste taken van lokale bestuurders is om die gevoelens van onmacht, verdriet en soms woede in goede banen te leiden en de rust en vrede te helpen herstellen als dat nodig is.

Mensen maken zich zorgen over de grote vluchtelingenstromen die het gevolg zijn van al die conflicten en rampspoed wereldwijd. Ze zijn bang dat met de komst van statushouders in hun buurt het vertrouwde verdwijnt. Dat snap ik ook wel. Tegelijkertijd zijn heel veel mensen bereid om de handen uit de mouwen te steken om die opvang in goede banen te leiden.

Stichting De Verre Bergen bijvoorbeeld, een filantropische organisatie van een Rotterdamse ondernemersfamilie, heeft 200 woningen aangekocht voor Syrische gezinnen. Vluchtelingenkinderen krijgen Nederlandse les

op school en leren om te gaan met hun traumatische boze dromen. Die leerkrachten doen een geweldige investering waarvan de winstuitkering gegarandeerd is: een goede toekomst voor deze kwetsbare kinderen. Bovendien melden zich dagelijks ‘gewone’ Rotterdammers bij mij die op de een of andere manier een steentje willen bijdragen aan de vrede en veiligheid in de stad en daar ben ik heel blij mee.”

Wij-samenleving

“De meeste mensen zijn over het algemeen tevreden over hun eigen situatie, maar maken zich zorgen over zaken waar zij minder invloed op hebben, zoals de (on)macht van Europa en de kloof tussen arm en rijk. Dankzij Europa leven we al meer dan 70 jaar in vrede; ongekend in de geschiedenis. Maar we mogen onze ogen niet sluiten voor het feit dat niet iedereen profiteert van de Europese Unie. De nationale economie trekt weer voorzichtig aan en de overheidsfinanciën zijn op orde. Maar niet iedereen heeft de skills om de kansen te pakken die de snel veranderende economie biedt.

“Internationale steden als Rotterdam fungeren als thermometers voor internationale spanningen”

Ik zie dat er pogingen worden gedaan om wiggen in de samenleving te drijven. Daar maak ik mij soms wel eens zorgen over. Maar er zijn evenzoveel initiatieven om bruggen te slaan. In mijn stad is de bereidheid om elkaar de hand vast te houden groot, ook al zijn mensen het niet altijd met elkaar eens. Rotterdam is een internationale havenstad, geen Utopia. Het besef dat we het samen moeten roeien is groot. Dat vind ik mooi.

Daar zie ik voor mezelf ook een taak in. Ik kan twee gezichten laten zien: die van burgemeester en die van burgervader. Als burgemeester leg ik uit hoe onze democratische rechtsstaat werkt en dat het geen pas geeft vierkante meters op te eisen die je een ander niet gunt. Je kunt het nog zo oneens zijn met elkaar, je blijft je respectvol gedragen. In mijn rol als burgervader is mijn belangrijkste motto: ontmoeting. Ontmoeting leidt tot kennismaking en kennismaking leidt tot begrip. Het besef dat er meer is dat ons bindt dan dat ons scheidt. Begrip is de basis voor vrede in de stad.”

Meedoen

“Het Rotterdamse beleid is erop gericht om mensen mee te laten doen. Mensen met een uitkering wordt gevraagd een tegenprestatie te leveren, bijvoorbeeld in de vorm van vrijwilligerswerk. In het onderwijs stimuleren

we jongeren om een vakdiploma te halen, in samenwerking met het bedrijfsleven. In het basisonderwijs worden de ouders betrokken bij schoolactiviteiten. Soms krijgen zij zelf les zodat ze hun kind met het huiswerk kunnen helpen. Bij aanbestedingen vragen we van bedrijven dat zij mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt in dienst nemen. Op Zuid bouwen we een nieuw stadshart, voor en mede door de bewoners van Zuid zelf. Bij alles wat wij als stadsbestuur doen, creëren we kansen. We verwachten dan wel dat mensen die kansen pakken. En wie dat (nog) niet kan, helpen we op weg.

Als ik om mij heen kijk, ben ik hoopvol gestemd. Met de groei van de reputatie van Rotterdam is ook de trots van de Rotterdammers gegroeid. Heel veel jonge, innovatieve ondernemers vinden hier de ruimte om hun dromen in daden om te zetten en heel veel Rotterdammers werken met mij samen aan wat ik de WIJ-samenleving noem. Gevoelens van onbehagen bespreekbaar maken hoort daar bij. Want welzijn heeft te maken met geborgenheid, erbij horen en gehoord worden.”

“Niet iedereen heeft de skills om de kansen te pakken die de snel veranderende economie biedt”

Kansen voor kinderen

“Wat kinderen nodig hebben om voorbereid te zijn op de eisen die de 21ste eeuw aan hen stelt, heeft misschien meer te maken met een mentaliteit dan met skills. Het vermogen om mee te bewegen met de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en bereid te zijn om je leven lang te leren. De economie zal de komende decennia ingrijpend veranderen door digitalisering, verstedelijking en klimaatvraagstukken. Hoe dat zich precies ontwikkelt, is moeilijk te voorspellen. Maar dat de ontwikkelingen snel gaan en kansen bieden, staat buiten kijf.

Het lijkt mij een boeiende tijd om op te groeien, zeker in Rotterdam. Want hier is het niet je afkomst die telt, maar je dromen en ambities. Als ik over de Kruiskade loop en zie hoe ondernemers en bewoners van hun achterstandswijk een prachtwijk hebben gemaakt die getipt wordt in de *LonelyPlanet*-reisgids, als ik op de Erasmus Universiteit rondloop en kleinkinderen van arbeidsmigranten op de campus zie, dan stemt mij dat blij en hoopvol.”

Helden en inspiratiebronnen

“Mijn grote helden zijn Mahatma Gandhi en Nelson Mandela. Zij hebben met hun immense veerkracht en doorzettingsvermogen de wereld veranderd. Maar in Rotterdam ontmoet ik dagelijks helden. De vrijwilligers die sportclubs draaiende houden of eenzame ouderen bezoeken. De vele geloofsgemeenschappen die hun huis openstellen voor iedereen in de wijk. De ondernemers die inspirerende gastlessen geven op scholen. Allemaal helden die niet altijd zichtbaar zijn, maar wel ongelofelijk belangrijk voor de stad.”

“Ontmoeting leidt tot kennismaking en kennismaking leidt tot begrip”

CV

Ahmed Aboutaleb (Marokko, 1961) is sinds 2009 burgemeester van Rotterdam. Daarvoor was hij staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in het kabinet-Balkenende IV (2007-2008) en wethouder in Amsterdam (2004-2007). Ook was hij directeur van de sector Maatschappelijke, Economische en Culturele Ontwikkeling (MEC) van de gemeente Amsterdam en bestuurder van Forum, het instituut voor multiculturele ontwikkeling. Aboutaleb kwam op zijn vijftiende in het kader van gezinshereniging naar Nederland. Het gezin woonde in Den Haag, waar hij achtereenvolgens de lts, mts en hts doorliep. Hij studeerde in 1987 af in de telecommunicatie.

In 2015 verschenen twee publicaties van zijn hand: de HJ Schoo-lezing (uitgave van weekblad Elsevier) met als titel ‘De roep van de stad’ over de leidende rol die steden en stedelijke regio’s kunnen spelen en ‘Droom & Daad’, dat werd uitgegeven in het kader van de Week van de Geschiedenis door Stichting CPNB. Hierin beschrijft hij aan de hand van een Rotterdams oorlogsverhaal wat er nodig is voor een stabiele, vreedzame samenleving.